

بانویی که پس از حضرت زهرا (س) شفیعه روز جزاست

بدون تردید بعد از حضرت رضا (ع) در میان فرزندان امام کاظم (ع)، حضرت معصومه (س) از نظر علمی و اخلاقی، والامقامترین آنان است.

بدون تردید بعد از حضرت رضا (ع) در میان فرزندان امام کاظم (ع)، حضرت معصومه (س) از نظر علمی و اخلاقی، والامقامترین آنان است.

این حقیقت از اسامی، لقب‌ها، تعریف‌ها و توصیفات که ائمه اطهار (ع) از ایشان کرده‌اند، آشکار است و این حقیقت را روشن می‌سازد که ایشان نیز چون حضرت زینب (س) عالمه غیر معلمه بوده است.

حضرت فاطمه معصومه (س) مظهر فضایل و مقامات است. روایات معصومان (ع) فضیلت‌ها و مقامات بلندی را به آن حضرت نسبت می‌دهد.

به گزارش خبرنگار دین و اندیشه خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، در روز اول ذیقعه سال 173 هجری قمری در مدینه منوره بانویی به دنیا آمد که به کریمه اهل بیت (ع) مشهورند، نامش فاطمه و لقبش معصومه (س) است.

حضرت معصومه (س) یکی از بانوان با فضیلت و با شخصیت خاندان اهل بیت (ع) است. پدر بزرگوارش حضرت «موسی بن جعفر» امام هفتم شیعیان و مادر گرامیشان، «نجمه» مادر بزرگوار امام رضا (ع) است؛ که ایشان از بانوان با فضیلت و از اسوه‌های تقوا و شرافت و از مخدرات کم نظیر تاریخ بشریت است.

آن حضرت در واقع بتول دوم و جلوه‌ای از وجود حضرت زهرا سلام الله علیها بود. در طهارت نفس امتیازی خاص و بسیار والا داشت که امام هشتم برادر تنی آن حضرت او را (که نامش فاطمه بود) معصومه خواند و فرمود: «من زار المعصومة بقم کمن زارنی»: «کسی که حضرت معصومه علیها سلام را در قم زیارت کند مانند آن است که مرا زیارت کرده است».

مقام علم و عرفان او در مرحله‌ای است که در فرازی از زیارتنامه غیر معروف او چنین می‌خوانیم: «السلام علیک یا فاطمه بنت موسی بن جعفر و حجت و امینه»: «سلام بر تو ای فاطمه دختر موسی بن جعفر و حجت و امین از جانب موسی بن جعفر» و باز می‌خوانیم: «السلام علیک ایها الطاهرة الحميدة البرة الرشيدة التقية الرضية المرضية»: «سلام بر تو ای بانوی پسندیده نیک سرشت، ای بانوی رشد یافته، پاک طینت، پاک روش، شایسته و پسندیده». بدین لحاظ و مقامات عالی معنوی آن بانوست که حضرت رضا علیه السلام در فرازی از زیارتنامه معروفش به ما آموخته که در کنار مرقدش خطاب به او بگوییم: «یا فاطمه اشفعی لی فی الجنة فان لک عندالله شانا من الشان».

زندگی حضرت معصومه (س) به دو دوره مهم تقسیم می‌شود: تولد و کودکی حضرت در مدینه، حضرت در راه ایران و قم.

با گذشت ایام، حضرت معصومه (س) هم دوران خردسالی را پشت سر گذاشت و در این سال‌ها محل رشد آن حضرت خاندانی بودند که او را با دریایی از علم و معرفت رو به رو ساختند. ولی بیش از 10 بهار از عمر شریفش نگذشته بود که پدر بزرگوارش با زهر جفا در زندان هارون به شهادت رسید و دریایی از غم و اندوه بر قلب شریفش فرو ریخت که در این ایام غم و تنهایی، تنها مایه تسلی او برادرش امام رضا (ع) بود که ناگهان «مأمون» وجود اقدس امام هشتم را از کانون خانواده جدا کرد و به اجبار به خراسان جلب کرد و به اقامت اجباری در خراسان وادار کرد.

حضرت معصومه (س) یک سال بعد از رفتن حضرت علی بن موسی الرضا (ع) به سرزمین خراسان (سال 201 هجری) برای زیارت برادر از مدینه به مقصد خراسان حرکت کرد. بزرگان شهر قم وقتی از این خبر مسرت بخش مطلع شدند به استقبال آن حضرت شتافتند؛ و در حالی که «موسی بن خزرج» بزرگ خاندان «اشعری» زمام ناچه آن حضرت را به دوش می‌کشید و عده فراوانی از مردم پیاده و سواره گرداگرد کجاوه حضرت در حرکت بودند، حدوداً در روز 23 ربیع الاول سال 201 هجری قمری حضرت وارد شهر مقدس قم شدند. سپس در محلی که امروز «میدان میر» نامیده می‌شود شتر آن حضرت در مقابل در منزل «موسی بن خزرج» زانو زد و افتخار میزبانی حضرت نصیب او شد.

آن بزرگوار به مدت 17 روز در این شهر زندگی کرد و در این مدت مشغول عبادت و راز و نیاز با پروردگار متعال بود. محل عبادت آن حضرت در مدرسه سَیِّه به نام «بیت النور» هم اکنون محل زیارت ارادتمندان آن حضرت است.

سرانجام در روز دهم ربیع الثانی و بنا بر قولی دوازدهم ربیع الثانی سال 201 هجری پیش از آن که دیدگان مبارکش به دیدار برادر روشن شود، در دیار غربت و با اندوه فراوان دیده از جهان فرو بست و شیعیان را در ماتم خود به سوگ نشاند. مردم قم با تجلیل فراوان پیکر پاکش را به سوی محل فعلی که در آن روز بیرون شهر و به نام «باغ بابلان» معروف بود تشییع نمودند.

راز ازدواج نکردن حضرت معصومه (س)

طبق وصیت امام کاظم علیه السلام ازدواج دختران آن حضرت به مشورت و اجازه امام رضا علیه السلام بستگی داشت. چرا که آن حضرت به مصلحت خواهرانشان آگاهتر از دیگران بودند.

یکی دیگر از دلایل این بود که برای حضرت معصومه سلام الله علیها همسر مناسب و همتایی وجود نداشت. زیرا علاوه بر کفو دینی کفو فرهنگی و معنوی نیز نقش بسزایی در ازدواج صحیح دارد. شاید بر همین اساس امام صادق علیه السلام فرمود: "اگر خداوند متعالی علی علیه السلام را برای فاطمه الزهرا سلام الله علیها نمی‌آفرید، در سراسر زمین از حضرت آدم (علیه السلام) گرفته تا هر انسانی بعد از او همسر و همتای مناسبی برای فاطمه الزهرا سلام الله علیها پیدا نمی‌شد."

همچنین ترس و وحشت حکومت پر از خفقان و اختناق هارون، به گونه‌ای بود که کسی جرأت نمی‌کرد با دختران امام کاظم (ع) ازدواج نماید و داماد آن حضرت شود، زیرا دامادی آن حضرت، از نظر دستگاه طاغوتی هارون، موجب خطر شدید برای آن داماد می‌شد، به این ترتیب، حضرت معصومه (س) و بعضی از خواهرانش، از ازدواج صرف نظر کردند.

شفاعت گسترده

اعتقاد به شفاعت انبیاء و اولیاء از ضروریات مذهب شیعه است و هیچ تردیدی در آن نیست و بالاترین جایگاه شفاعت، از آن رسول گرامی اسلام (ص) است که در قرآن کریم از آن به (مقام محمود) تعبیر شده است. همانا دو تن از بانوان خاندان رسول مکرم (ص) هم شفاعت گسترده‌ای دارند که بسیار وسیع و جهان شمول است. اول خاتون محشر، صدیقه اطهر، حضرت فاطمه (س) و دوم شفیعه روز جزا، حضرت فاطمه معصومه (س) است که بعد از حضرت زهرا (س) از جهت گستردگی شفاعت، هیچ بانویی به شفیعه محشر حضرت معصومه (س) نمی‌رسد. که امام جعفر صادق (ع) در این رابطه می‌فرماید: "تدخل بشفاعتها شیعتنا الجنة باجمعهم" با شفاعت او همه شیعیان ما وارد بهشت می‌شوند.

احادیثی پیرامون حضرت معصومه سلام الله علیها

امام صادق (ع) می‌فرماید: خداوند حرمی دارد که مکه است پیامبر حرمی دارد و آن مدینه است و حضرت علی علیه السلام حرمی دارد و آن کوفه است و قم کوفه کوچک است که از هشت در بهشت سه در آن به قم باز می‌شود - زنی از فرزندان من در قم از دنیا می‌رود که اسمش فاطمه دختر موسی علیه السلام است و به شفاعت او همه شیعیان من وارد بهشت می‌شوند.

امام صادق (ع) در حدیث دیگری می‌فرماید: کسی که آن حضرت را زیارت کند در حالی که آگاه و متوجه شأن و منزلت او باشد بهشت پاداش اوست.

امام رضا (ع) نیز فرمودند: کسی که حضرت فاطمه معصومه (ع) را زیارت کند پاداش او بهشت است.